

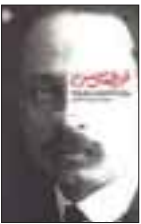
معرفی کتاب

کتاب اوج

نویسنده: محمد سلیمانی / انتشارات: راه‌دان / قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان / تعداد صفحه: ۷۱۸
کتاب اوج (معرفی) ۱+۳۸ چهره موفق و کارآفرین برتر ایران) با هدف معرفی چهره‌های موفق و کارآفرین برتر ایران به عنوان الگوهای زنده و بومی کشور از سوی محمد سلیمانی گردآوری و تألیف شده است. این کتاب برای اولین بار در ایران توانسته است تجربیات مدیران و موسسان شرکت‌های بزرگ و برندهای موفق ایرانی را به عنوان یک مرجع کامل در زمینه کارآفرینی منتشر کند. کتاب اوج دارای یک سایت اختصاصی به آدرس www.oobjbook.com است که علاقه‌مندان برای اطلاعات بیشتر می‌توانند به آن مراجعه کنند.

قربانی گل سرخ

نویسنده: زهره ماهروی، راینر مار یا ریلکه، مترجم: زهرا ماهروی، انتشارات: داستان سرا، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۳۵۰۰ تومان
این کتاب بر گردان ۲۴ شاعران اشعار برگزیده ریلکه است. ریلکه سال ۱۸۷۵ در شهر پراگ به دنیا آمده است. مترجم، اشعار این کتاب را به صورت فارسی و انگلیسی و آلمانی در کتاب آورده و برای ترجمه، معنای آلمانی اشعار را با معنای انگلیسی تطبیق داده است. به همین دلیل امکان مقایسه ترجمه‌ها با یکدیگر برای خواننده وجود دارد.

اولین مهمانی با لباس خواب

نویسنده: لورن سسیل، مترجم: سرور شه آقایی، انتشارات: به‌نگار، شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه، قیمت: ۶۵۰۰ تومان
این کتاب از سری داستان‌های کلویه فوت فرنگی است که در شهر آنها میان دختران اتفاق‌های مختلفی پیش می‌آید و به کودکان شیوه حل کردن مشکلات و مواجه شدن با برخی مسائل را آموزش می‌دهد. این کتاب ماجرای یک مهمانی است که دختران تصمیم می‌گیرند. یک مهمانی متفاوت داشته باشند و در آن همگی بلوز و شلوارهای خانگی یا همان لباس خواب را بر تن کنند. در ادامه، لی‌لی تمشک برای مهمانی دچار ترس دوری از خانه می‌شود و دوستانش به او راه‌حلی ارائه می‌دهند تا بتواند تجربه جدیدی را امتحان کند و البته در انتها او موفق می‌شود.

رمانتیسیم ایرانی

نویسنده: بهزاد خواجه، انتشارات: بامدادنو، شمارگان: ۱۶۵۰، قیمت: ده هزار تومان
در این کتاب ابتدا به رمانتیسیم و سیر آن در اروپا به طور مختصر پرداخته شده و سپس زمینه‌های اجتماعی ظهور رمانتیسیم در ایران مورد بررسی قرار گرفته است و شاخص‌ها و مولفه‌های شعر رمانتیک در عرصه معاصر با نگرشی به شاعران و آثار این جریان ادبی زمینه بحث و ارزیابی کیفی این جریان قرار می‌گیرد. نکته‌های که نویسنده بر آن تأکید داشته، آکادمیک بودن کتاب است.

به خطر روشن عشق

گزیده غزل محمد قهرمان، انتشارات: شهرستان ادب، شمارگان: ۶۰۰۰، قیمت: ۶۰۰۰ تومان
«به خطر روشن عشق» گزیده‌ای از غزل‌های زیبا و تأثیرگذار محمد قهرمان است که علی‌محمد مودب و مبین اردستانی، غزل‌های این شاعر معاصر در گذشته را برای انتشار در این کتاب انتخاب کرده‌اند. این کتاب ۶۱ غزل دارد و همه این غزل‌ها خاطر روشنی از عشق دیده‌ی می‌شود که این عشق اغلب باندوهی آمیخته است و در این اندوه و حزن را که البته دل‌انگیز و گاه عرفانی است، می‌توان در سراسر کتاب رصد کرد. در بسیاری از غزل‌ها معشوق، خداوند است و راز و نیازی است عاشقانه و البته مصفا. کتاب با غزلی بسیار جاندار که راز و نیازی است با خداوند، شروع می‌شود و راز و نیازهای بزرگان سخن ما در اعصار گذشته را به یاد می‌آورد.

وقتی سراغ مولفان مختلف می‌روم و از آنها می‌پرسم آیا تمایلی دارند کتاب‌هایشان وارد حوزه نشر دیجیتال شود یا خیر، معمولاً پاسخ‌های کلی مواجه می‌شوم، پاسخ‌هایی که گاهی اوقات نشان می‌دهد مولفان ما درباره سناز و کارها و امنیت مالی و معنوی تألیفاتشان به حد کافی توجیه نشده‌اند یا اصلاً آگاهی بسیار کمی از آن دارند. مولفان خواسته زیادی ندارند. چه اشکالی دارد نوشته‌های یک نفر بیشتر دیده و خوانده شود؟

پروژه بیگس حبیب‌آبادی، شاعری که مدیریت یک انتشارات را هم بر عهده دارد، درباره جلب اعتماد از سوی فعالان حوزه نشر دیجیتال می‌گوید: «هنر با گسترش نشر دیجیتال موافق هستم ولی باید سازوکارهای لازم که به رعایت حقوق متقابل ناشر و مولف منجر می‌شود به حد کافی سنجیده و دقیق باشد.»

دلیل این همه تأکید از سوی بیگس این است که تجربه دیجیتال شدن یکی از کتاب‌هایش را در انتشارات فصل پنجم داشته است. او می‌گوید: از وقتی کتاب به صورت دیجیتال درمی‌آید میزان فروش آن کاهش می‌یابد، زیرا خواننده در خانه می‌نشیند و کتاب را راحت‌تر به دست می‌آورد و بر راحتی در اختیار دیگران قرار می‌دهد و این یعنی ضایع شدن حقوق مولف. چارچامین ماندن از کپی‌های غیرقانونی در نشر دیجیتال چیست؟ پاسخ این سوال ساده است. بیگس معتقد است «اگر قراردادهای مشخصی بین مولف و نشر کتاب‌های مجازی صورت بگیرد، حق کسی ضایع نمی‌شود. وقتی کتاب‌ها حتی با نسخه دیجیتال به فروش می‌رسد یعنی مردم اهل کتاب خرین و هزینه کردن برای آن هستند. چرا باید در این میان فقط مولف از حقوق مادی خود محروم شود؟ مولف می‌تواند کتاب را به یک ناشر محصولات دیجیتال واگذار کند و معادل چند چاپ آن در سیستم نشر مکتوب دریافت کند.»

حسن کریم‌پور، داستان‌نویس که کتاب‌هایش چندین چاپ می‌خورد، معتقد است: ما کتاب خواندن را با نشانه‌گذاری مانند ورق زدن و سطر و تا کردن صفحات برای نشانه‌گذاری جایی که خواننده ایم و خوب کبریت گذاشتن در بین صفحات می‌شناسیم. از نظر او زمان می‌برد تا نشر دیجیتال بر نشر مکتوب غالب شود. در عین حال، کریم‌پور گرچه تا حدی با نشر دیجیتال آثارش مشکل دارد، اما معتقد است چون نمی‌توان از این روند دوری گزید، باید راهکارهایی برای جلب اعتماد نویسنده یافت، او می‌گوید: «اگر قرار باشد رمان‌های من که بیش از ۲۰ بار تجدید چاپ شده به صورت جهانی عرضه شود، مسلماً با چاپ دیجیتال مخالفتی نمی‌کنم ولی در ایران وقتی کتاب کاغذی بر راحتی در دسترس مردم قرار می‌گیرد، چرا باید سراغ نشر دیجیتال با تمام جنبه‌های مهم آن رفت؟» نه تنها این دو نویسنده، بلکه بسیاری از نویسندگان دیگر بارها و بارها در جلسات متعدد، نگرانی خود را درباره از بین رفتن حقوق معنوی و مادی آثارشان در حوزه نشر دیجیتال شرح داده‌اند. سلما رشد نشر دیجیتال در ایران به خوش‌فکری ناشران این حوزه باز می‌گردد تا هم نویسندگان برای تحویل آثارشان به آنان اعتماد کنند و هم مخاطب سریع‌تر و متفاوت‌تر از قبل به آثار دست پیدا کند.

«همه اطلاعات تاریخی این نوشته برگرفته از مقاله «حق مولف در محیط دیجیتال» نوشته درویش مطلبی در فصلنامه کتاب ۷۰ (تابستان ۸۶) است.

کوچ کاغذی و نگرانی مولفان

یکی از موانع گسترش نشر دیجیتال، ناآشنایی نویسندگان و تامین نشدن حقوق مادی و معنوی‌شان است

دغدغه مولفان پیش از هر چیز، متمرکز بر حق تألیف‌ها و نگرانی از کم شدن میزان فروش و توزیع‌هایی بدون منفعت مادی و حتی معنوی برای آنها در بازار کتاب است

رایانه‌ای، ایجاد یا ورود انواع ویروس‌های رایانه‌ای و امثال آن جرم محسوب می‌شود و مرتکب علاوه بر جبران خسارت وارده به مجازات حبس از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی از یکصد هزار تا ده میلیون ریال محکوم خواهد شد. آخرین اقدام جمهوری اسلامی ایران، پیوستن به جمع امضاکنندگان کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت فکری در اواسط ماه مارس ۲۰۰۲ یعنی هفته آخر سال ۸۰ بود.

قوانین گنگ نشر دیجیتال

جدای از رعایت حقوق معنوی نویسندگان در نشر مکتوب – که امکان کنترل آن بسیار بیشتر است – مدت‌هاست انتشار کتاب بر صفحه‌های وب و کامپیوتر رایج شده و این شیوه ذخیره اطلاعات، کتاب دیجیتال نام دارد. اکنون تولیدی بوک‌ها و نرم‌افزارهایی که مجموعه‌ای از کتاب‌ها را جمع‌آوری می‌کنند، رواج یافته و مراکز متعددی در کشور مشغول کار هستند ولی در نسخه‌های جدید این نرم‌افزارها گاهی اوقات از تعداد کتاب‌ها کاسته می‌شود یا مخالفت‌هایی با دیجیتال شدن کتاب‌ها صورت می‌گیرد، اما چرا؟

■ ایران در مسیر حفظ حقوق مولفان
در ایران اولین قانون حق مولف، پانزدهم مرداد ۱۳۱۰ به تصویب رسید که در آن برای استفاده از آثار مولفان و مصنفان بدون ذکر ماخذ و چاپ اثر افراد بدون نام خود، غرامت تعیین شد. فراز و نشیب‌های در نظر گرفتن قوانین جدید در این حوزه را باید در سال‌های ۱۳۳۴ و ۱۳۳۶ (لایحه تألیف و ترجمه)، ۱۳۳۸ (لایحه قانونی حفظ حقوق مولف)، ۱۳۴۲ (طرح مالکیت ادبی و هنری از سوی وزارت فرهنگ)، ۱۳۴۶ (لایحه‌ای درباره حق مولف از سوی وزارت فرهنگ) جستجو کرد و نتیجه آن که یازدهم دی ۱۳۴۸ «قانون حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان» به تصویب مجلس رسید. اگر از اتفاقات ریز و رشت در این حوزه تا سال ۵۲ بگذریم، می‌بینیم در این سال «قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی» تصویب شد. پس از دوران انقلاب، فتوای مراجع تقلید نیاز به تجدیدنظر در این قانون را فراهم کرد تا این که سال ۷۹ «قانون حمایت از نرم‌افزارهای رایانه‌ای» در مجلس به تصویب رسید. بر اساس این قانون هر گونه دخل و تصرف غیر مجاز از طریق ورود یا خروج ضبط و ذخیره، پردازش و انتقال داده‌ها و نرم‌افزارهای در کفرانسی دیپلماتیک در دسامبر ۱۹۹۶ تصویب شد.

متمادی کم کم تصویب این قانون و اجرایی شدن آن رواج پیدا کرد، مانند: دانمارک (۱۷۴۱)، آمریکا (۱۷۹۰)، شیلی (۱۸۳۴)، پرو (۱۸۴۹) و... یکی از مهم‌ترین قوانین و معاهدات مهم و مشهور در این حوزه، «میثاق حمایت از آثار ادبی و هنری برن» (سال ۱۸۸۶) است. این موافقت‌نامه بین المللی حمایت‌همه کشورها را عضو از حقوق مولف تضمین می‌کند؛ سازمان جهانی مالکیت معنوی در ژانویه ۱۹۴۷ اجرای معاهده برن است. با گذشت زمان، وسایلی توزیع آثار به روز و همین تغییرات موجب ایجاد قراردادهای جدید شد. مانند «میثاق رم» (۱۹۶۸) که معاهده‌ای بین‌المللی در حمایت از اجراکنندگان تولیدکنندگان صوت‌نگاشت‌ها و سازمان‌های بخش بود و نیز معاهده معروف به «میثاق ماهواره‌ها» در بروکسل (۱۹۷۴) که مربوط به توزیع و بخش علائم حاصل بر نامه از طریق ماهواره‌ها می‌شد. با استفاده عمومی از رایانه‌ها و دیجیتال شدن انتشار آثار، دو عهدنامه جدید به نام‌های «عهدنامه حق مولف و ایپودیلوس» (تی) و «عهدنامه اجراها و صوت‌نگاشت‌ها» (دیلویو، بی. تی) در کفرانسی دیپلماتیک در دسامبر ۱۹۹۶ تصویب شد.

گفت‌وگو با عرفان قانعی فرد، پژوهشگر و دانش‌آموخته زبان‌شناسی

فرهنگ «واژگان هنر» در راه است

اشاره

عرفان قانعی فرد، پژوهشگر و دانش‌آموخته زبان‌شناسی است. «فرهنگ واژگان هنر»، تازه‌ترین اثر اوست که واژگان رشته‌های مختلف هنری چون معماری، مجسمه‌سازی، نقاشی، طراحی، سینما، عکاسی، موسیقی و فلسفه هنر را در بر می‌گیرد. با قانعی فرد گپ کوتاهی داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

فرهنگ‌نویسی از سوی دیگر، عواملی است که نظم و سیاق خاصی به یک فرهنگ لغت امروزی می‌دهد. کوشیده‌ام از امکانات زبان فارسی استفاده کنم و به جای آن که املائی فارسی یک لغت انگلیسی را بیابورم در منابع گوناگون به دنبال معادل برای آن واژه بگردم و از آوردن معادل‌های عربی بی‌ربط و غیر کاربردی برهیز کنم.

پیش از این، روبین پاکباز در «دایره‌المعارف هنر» به تعریف واژگان و اصطلاحات هنری پرداخته است. چه ضرورتی به انتشار فرهنگی تازه در زمینه هنر وجود داشت؟ قبل از این در کتاب «تخستین درس‌های فرهنگ‌نگاری» (مجموعه مقالاتی درباره فرهنگ‌نویسی) به چالش‌های فرهنگ‌نویسی در ایران پرداخته و گفته بودم: ساختار زبانی جامعه تغییر می‌کند و محدوده واژگانی زبان نیز دستخوش

دگرگونی قرار می‌گیرد، بنابراین سبک فرهنگ‌نگاری هم باید به روز شود و شیوه فرهنگ‌نگاری مدرن، ابزاری برای تکامل و تحول فرهنگ‌هاست و باید نهضت درست را ادامه داد، نه این که کپی‌نویسی کرد و هیچ خلاقیت و ذوقی نداشت.

یعنی تغییر ساختار زبانی، ما را به انتشار فرهنگی تازه‌ای دارد؟

انتشار هر فرهنگ لغتی، در واقع کاستی‌های واژگانی را رفع و به‌غنی‌زبانی ما کمک می‌کند؛ طبعاً پیش از من هم کسانی در این راه کوشیده‌اند و مسلماً کارشان برای من راهگشا بوده، از فرهنگ‌های دوزبان «فرانسسه به فارسی» نیکلاجی در سال ۱۲۲۴ و «انگلیسی به فارسی» آرتور ولستون در سال ۱۲۶۱ گرفته تا زبان‌شناس بزرگ معاصر ما، محمدرضا باطنی. هنوز هم وقتی در اتاقم، فرهنگ لغت هر کلام از این افراد را با احترام می‌کشایم، گویی با صدای خودشان معنی لغات را می‌شنوم. خصوصاً به فرهنگ باطنی و حق‌شناس و حیم این نگاه عاطفی را دارم.

تدوین یک دانشنامه تخصصی هنری یا صرفاً می‌تواند توسط یک زبان‌شناس انجام شود؟

انچه امروزه اهمیت دارد، دانش زبانی و اصطلاح زبان‌شناختی فرهنگ‌نویس است تا باندن از چه معادل‌های واژگانی و در کجا بهره‌برسد؛ چگونه ابهام‌زدایی کند و با توضیحات دایره‌المعارفی خود از منابع مختلف به توضیح

پیشینه فرهنگ‌نویسی در ایران به چه زمان برمی‌گردد؟ نزدیک به ۹۹ قرن است که ما ایرانیان سابقه فرهنگ‌نویسی داریم. علی‌اصغر حکمت بر این باور است که پیشینه فرهنگ‌نویسی به قرن دوم برمی‌گردد و دکتر محمد معین در مقدمه فرهنگ خود آورده که فرهنگ‌نویسی از اواسط قرن پنجم هجری آغاز شده، اما نویسنده فرهنگ جهانگیری، اولین فرهنگ را مربوط به ابوحنیفه سنجدی (موسی‌قیدان) و شاعر پارسی‌گوی در پایان سده ۳ و آغاز سده ۴ قمری می‌داند یا برخی هم می‌گویند در دوران بهرام گور (پادشاه

ساسانی از ۴۲۱ تا ۴۳۸ میلادی) بوده که اشتباه است و منظور ابوحنیفه دیگر فرهنگ‌نویسی بوده که از تباطی به این دو شخص و ایامی ندارد که علی‌اکبر خان دهخدا به آن اشاره کرده و تنها فرهنگ‌نگاری هم که باقی‌مانده همین رساله ابوحنیفه فرهنگ‌نویس است. تمام اینها ما را به این نتیجه می‌رساند که ایرانیان، نزدیک به ۹۹ قرن سابقه فرهنگ‌نویسی دارند.

در تألیف «فرهنگ واژگان هنر» به چه مواردی توجه کرده‌اید؟

از آنجا که تفکیک معنایی، طبقه‌بندی، برهیز از ابهام، حذف معادل‌های مهجور عربی، استفاده از واژگان پارسی در انتخاب معادل‌ها و توضیحات دایره‌المعارفی از یک سو و دانش زبانی فرهنگ‌نویس و آشنایی او با اصول و روش

عکس

تصاویر با موضوعات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و ورزشی در:

جایگاه

www.jamejamonline.ir

سازمان آکس‌ها: ۹ - ۸۸۶۷۲۲۸۵ - ۲۱
دفاتر پذیرش آکس: ۲۷ - ۸۸۲۳۸۳۲۲ - ۲۱
۲۳ - ۲۳۳۳۷۶۰ - ۲۱

۱۳۸۳
موسسه آکس
مطبع پایتخت آکس